

MEZŐSÉGI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Előfizetési árak:
 Egész évre 6 korona — fillér.
 Fél évre 3 korona — fillér.
 Negyed évre 1 korona 50 fillér.
 Egyes szám ára — korona 24 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó:
DR. HAJDU DEZSŐ
 ÜGYVÉD, MOCs.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mocs.
 Hirdetéseket mérsékelt díjszabás szerint közöl
 a kiadóhivatal.
 Kéziratot vissza nem adunk.

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASÁRNPAP.

Komoly pár szó.

Bizonyára akad kis lapunk olvasói között olyan árgusszemű halandó, ki elhamarkodva kiejti, hogy néha napján más portája előtt söprögetünk. Kissé nehéz vonalzóval huzni meg a határvonalat, melyen túl még kacsintani is veszedelem, hanem azért minden félelem és tartózkodás nélkül a közügy nevében elkezdjük a munkát.

Ha ki ujságírással is foglalkozik, annak ügyelni kell, hogy minden szónak, minden apró sornak meglegyen a nyomatéka. És igazán sok dolog van, mit a mi sajtóságos viszonyaink között elégszer és elég nyomatékosan hangoztatni alig lehet. Vegyük a sok közül a legszükségesebb és egyben leglényegesebbet is. Tekintsük a mezőiségi közoktatás ügyét. E tekintetben csehül állunk. Községünk öslakói között — tisztelet adassék a kevés kivételnek, — aligha több egy-két százaléknál az irni olvasni tudók száma. Már pedig kulturális haladásról, az irni-olvasni tudás legelemibb kellékei nélkül komoly szó nem eshetik.

Ha ennyire silány és igazán lefokozott volt minálunk eddig a kultu-

rális hajlam, vajjon tettünk-e a közel multban s tett-e az erre legilletékesebb tényező olyan fontos lépést, mi a mezőiségi kultúra megfeneklett szerkerét a sárból kiemelje? Hogy valami haladás a multhoz mérten van, tagadhatatlan. De az is bizonyos, hogy ezek szomját egy-két kanál vízzel eloltani nem lehet.

Szemlét tartva ama nagy kör fölött, melynek szószólói óhajtunk lenni népoktatás tekintetében siralmasan szomorú a látvány. Igen sok mezőiségi, hozzánk közel fekvő községben vagy semmivel határos, vagy éppen semminek minősíthető a kötelező elemi népoktatás. Nehány községben a hygienikus követelményektől kezdve mindenben megfelelő állami elemi népiskola veszi fel a harcot, hogy a mezőiségi analfabetaságot innen száműzze. Hogy minő terhes, testet és lelket ölő munkát végeznek az egyes állami iskolák tanerői, arról tisztán kiforrott fogalmuk csupán nekik lehet. Átgymni a formátlan anyagot, kismogatni a maradozás légkörében meg-ránczosodott és pelyhűdt lelket, sok gondnal, fáradozással, de legfőképen teljes odaadással jár. És a mi állami iskoláinknak még a szabadjárás-

ban a gátló tolonczot is hordozniok kell. Riválisa és nem barátja, nem segítőtársa, de kerékkötője valahánynak, a hány felekezeti iskola. A beiratásnál már megkezdődik a harc. Babonás félelemmel riasztják vissza az állami iskoláktól a mezőiségi tan-köteles csemetéket. Nem hézagot potló, szükség követelte, áldásos intézményeknek nézik az állam iskoláit, hanem magyarosító készülékeknek, melyeknek ha küszöbét átlépte a kis Juon, vagy Nasztáziu, pillanat alatt sarkantyus csizmás, fülig érő bajszu alföldi magyar, avagy kurta szoknyás tüzről pattant menyecske lesz a nemzetiségi csemetéből. Fonák dolog biz ez. Bántja, sorvasztja s meg is zsibbasztja a gondolkozó ember lelkét az ilyesmi. Kicsinyes, alap-talan okok, utópisztikus hajlamok rá-fekszenek a mezőiségi néplélekre s az elődük csendes butaságában a haladás minden kriteriuma nélkül igavonó baromnak nő fel a jelenkori nemzedék is. Hát ez volna a hivatása egyik-másik iskolának, hogy a maradiság penészes légkörében nőjön fel minden nemzedék? Az álmodozásnak, a ferde törekvésnek drágán fizeti meg árát a mi népünk. Ez elég

A „Mezőiségi Hírlap“ tárczája.

Dal három hajszálról.

Előveszem, — nézem, nézem . . .
 Hogy mit érzek tudj' az Isten!
 Megcsókolom, megkönnyezem,
 Hisz' száz emlék tapad ezen.

Az ő szőke hajából van,
 Az ő keze tépte onnan,
 Kék selyemmel ő kötö meg,
 Mikor id' adta emléknek.

S megesketett a kis hamis:
 — Ha ég és föld rám szakad is,
 Senkinek el nem árulom,
 Senkinek meg nem mutatom.

„Senkinek meg nem mutatom,
 Arany szívbe befoglalom,
 S talizmánként ott viselem,
 Szerelmes hű szívemen.“

A hajfürtöt, hogy átadta, —
 Kis kezét kezemben hagyta,
 S hozzám simult . . . átkaroltam,
 Csókjaimmal elhalmoztam . . .

Édes anyja jött a házba,
 S megzavart a boldogságba . . .
 — Én hirtelen zavarodtan,
 Egy anekdotát elmondtam —
 Viktoria királynőről.

Az idő mult, — kellett mennem,
 Bucsuzáskor megkérdeztem:
 „A hajfürttel — ugyan mondja —
 A szívét is vele adta?“ —

Kézsorítás volt felelet; —
 A szemében könny rezegett . . .
 — S egy év még nem is telt belé —
 Mással ment az oltár elé . . .

Elöttem van, egyre nézem . . .
 Mindhiába! — megkönnyezem.
 Emléke ez szép időnek, —
 Első s igaz szerelmemnek.

Hajdu Dezső.

Gondolat töredékek a nőkről.

A női lélek olyan, mint az Istenség:
 hiszünk benne és imádjuk, mert megfejteni — nem tudjuk,

A nő élete: — a szerelem. Ninon de l'Enclostól kérdezték 80 éves korában:
 — Mikor szűnik meg a nő szeretni? —
 azt felelte, hogy kérdezzenek meg egy —
 öregebb asszonyt.

A nőekkel szemben minden erősségünk,
 — tulajdonképpen csak az ő gyöngeségük.

Mélyen megbántott egy asszony? —
 ne álljál bosszút rajta, mert szegényen
 ugyis bosszút áll a természet, — csak ki
 kell várnad.

A nő ma is rébusz előttünk. A mit
 Éváról elmond a biblia, — többet lénye-
 gében ma sem tudnak. Pedig minden nő

ényeges baj. Ehhez járul még valami. A szó igaz értelmében kényszer iskolázás a mezőségi. Annyi értelmi fejlettsége nincsen e hepe-hupás vidék lakosságának, hogy az iskoláztatás áldásaival megbéküljön. Csak azt tekinti, hogy a már használható csöppséget az eke mellől, vagy a bölcsőtől elparancsolja az iskola. Nélkülözni kell kis fiát, leányát, kit már ide-oda lökdöshet a család. Hanem esze arra már a mi népünknek is van, hogy megkeresse az alkalmas kibuvót. Az állami és a felekezeti iskolák ügymenete, a rendtartása között, mondjuk közönséges nyelven — ég és föld a különbség.

Amott pedáns szigorúság, emitt megalkuvás és lanyha türelem. Ha tehát szívesebben küldi apa-anya gyermekét a felekezeti iskolába, annak okozó ama körülmény is, hogy itt mulaszthat a gyermek nem zaklatják a szülőt s aztán kő üsse meg a többit, a tevőleges eredményt. Ha bár lépéssel is előbbre óhajtjuk vinni népnevelésünk ügyét, érvényt kell szerezni a tételes törvényeknek. Ezek nem csürik-csavarják a dolgot. Iskoláról beszélnek, iskolai rendtartást emlegetnek. A községi előljáróságok éljenek törvényadta jogukkal s tegyék meg azt, mit meg nem tenniök bűn és vétke mulasztás. Szigorúan ügyeljenek, hogy minden tanköteles gyermek ide, vagy oda beirassák s ha kerülő uton is, de őrizték ellen a mulasztásokat.

Nyomasztó teher ez a maradékalapot. Minden faktor nyujtsa oda munkás kezét, hogy iskolánk magasztos feladataikat minden vonalon teljesítsék s hogy hova hamar a legkisebb mezőségi falu se legyen a kultúra épülete, iskola nélkül. Csak így remélhetünk valami eredményt. Ezeket az iskolai év kezdetén elmondottuk s erős a reményünk, hogy a röviden érintett dolgok minden vonalon megszívlelésre találunk.

nem más, mint az elsőnek javított, vagy rosszabbított kiadása.

Az asszonyoknak csak az első család megy nehezen. Ugy vannak, mint a zsidók a szalonba evéssel. — Először lelki furdalásokat éreznek, de azért csak eszik a treflit, mert olyan jó az a tilos eledel; s aztán nem is olyan nagy véték . . .

Egy szép asszonyról. Quanta species — cerebrum non habet! — milyen szép hus — lélek nélkül. — Tetszeni akar mindenkinek, még a legutolsó cigánynak is. Olyan, mint ama hölgy, a ki a mezőn legelésző ökör előtt is — ruháit a legújabb divat szerint fel fogva — libegett tova.

Dodó.

Életviszonyok a Mezőségen.

II.

Szóllottam a Mezőség társadalmi életéről, — most pedig szóllok a Mezőség közgazdasági viszonyairól.

Alig szenved kétséget, hogy közgazdaságilag a fejlődés előrehaladottabb stádiumában van Mezőségünk, mint társadalmilag. De ezzel nem sokat mondottunk, mert gazdaságilag is alig van előbb őseinél. Gazdasági rendszerünk a régi; a kenyérmagvakon kívül alig természet a nép ez áldott földben valami egyebet, s az eszközök, a melyekkel megmiveli, — bizony nem a legújabb vívmányok. Az életigények és terhek naponként növekednek, de nem nő ezzel arányban a nép jövedelme. Sőt tapasztalni kell, hogy a kedvezőtlen időviszonyok miatt többször csalogdik reményeiben, mint régen.

A figyelmes vizsgáló azonnal reá jön, hogy hiányzik népünknek a gazdasági tudás s e mellett meg van minden ujtással szemben a kétkedés, sőt ellenszenv. A miben bizik, az nem hozza meg a várt hasznót, — a mi pedig meghozná, abban ő nem bizik.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület pár évvel ezelőtt a Mezőségen több helyen tartott népszerű gazdasági előadásokat, de bizony ezen előadásokat a nép gyéren látogatta és édes-keveset okult belőle. Példával és tettel is kell előljárni, akkor az eredmény nem maradt volna el.

Hogy a föld népének minden szükségletét s minden más egyéni követelményét nem elégíti ki ma már a föld s hogy az ipar és kereskedelem épen úgy hozzájárul valamely nép vagy vidék boldogulásához mint az őstermelés, tisztába van vele az utolsó napszámos is. Hogy segítő eszközök nélkül célját nem érheti el ma már egyetlen vidék népe se, az is bizonyos. Közgazdasági életünkre — mint egyik segítő eszköz — hathatósan folyt be a csaknem gomba módra szaporodó pénzintézetek munkássága is. Ma a pénz mindent pótol, mindent teremt, mindent megad, s ennek hiánya mindent lehetetlenné teszen. Nagy hiba persze, hogy pénzintézeteink — tisztelet a csekélyszámú kivételeknek — mikor a közérdek eszközei gyanánt és annak szolgálatára jelentkeznek, inkább szolgálnak a faji és egyéni sőt politikai érdekeknek is, mint a közjónak s a közgazdasági érdekeknek. Például milyen szép hivatása volna épen itt a Mezőségen ennek a közgazdasági faktornak, ha arra használná óriási hatalmát, hogy segítője legyen a gazdasági élet föllendülésének s a nép boldogulásának s nem arra, hogy a mikor látszólag segít, épen a tevékenységet bénítja meg. Bizony — ki kell mondanunk — több jóindulattal, több szeretettel és önzetlenséggel kell segítő jóbort nyújtani ennek a népnek, mint azt ma tenni látjuk. Mert a mikor csak arra vagyunk tekintettel, hogy a magunk gyarapodását segítsük elő minden lehető és megengedett eszközzel, öngyilkosságot követünk el. Ha nyomorult, szegény földnélküli és éhes a nép, a mely között nekünk élni kell — s a mely nélkül el lenni manapság egyikünk sem tud — bizony nem barátot, nem érkértársat, de irigyet és ellenséget látunk magunk körül, a kire semmi tekintetben

sem számíthatunk. Minden közgazdasági tényezőnek számolnia kell a népboldogulás eszközei és módozataival s csak úgy lépjen sorompóba, ha annak, nem csupán a merev önérdék eszköze akar lenni!

Mezőségünk közgazdasági niveaujának emelésénél a nép gazdasági fejlődésének előmozdításánál nem csak ennek a szűkebb körű társadalomnak, hanem magának az államnak, a kormánynak is kötelességei vannak. Egy pillantás a bérczes Erdély térképére meggyőz bárkit is arról, hogy „nem jár erre a madár sem“, hogy rólunk még a jövő is megelégedezni látszik, hogy mi kívül értünk azon az érdekkörön, a hol a kulturát protegálják. Körülöttünk mindenütt pezsg az élet s a gőz ereje szárnyakat ad a vidékek rohamos és egészséges közgazdasági fejlődésének s nekünk gyalog kell járni, vagy lefeljebb falábon! Hát miért vagyunk mi mostohái ennek az államnak? Miért nem részesülhetünk azokba az előnyökbe, mint más vidék népei, mikor mi is épen úgy adózunk — talán pontosabban, de sokkal nehezebben — mint az állam dédelgetett más vidékei?

Vasutrá van szükségünk, hogy ennek a nagy földdarabnak közgazdasági viszonyai javulhassanak s lépést tartva más vidékek fejlődésével s a Mezőség népe élhetőségét, boldogulását előmozdítsa. Bár ne lenne ez a hang kiáltó szó a pusztába s meghallanák azok is, a kikre a népek sorsa bízott s az, a ki megmutatta, hogy jóakarattal a Mezőség talajából virágozó falkákat lehet előteremteni, a földművelésügyi minisztérium! Ébren kell tartani az eszmét, beszélni kell róla, s ott fenn a fókuszban az illetékeseknek megtenni minden lehetőt, hogy minél hamarabb testet öltson az eszme, valóra váljon a régi óhajlás s meg legyen a Mezőségnek, közgazdasági életének életrevaló fejlődése és megszilárdításához, — leghatalmasabb eszköze — a vasút.

Nem is lehetne, de szándékomon is kívül esik ma, hogy e szűk keretben közgazdasági érdekek eszközeivel részletesen foglalkozzam. Majd mindenikről szó esik külön a maga idejében!

Általánosságban akartam csak életviszonyainkat érinteni s ha sikerült nekem elmaradottságunk megismeréséhez csak egy gyöngye sugárt is vetíteni, s akad csak egy is e földdarab népe között, ki megértett — nem volt hiábavaló az én íráson. Mindenki tudja, a kit illet, a ki vezetésre hivatott s a kinek kedves ez a haza, hogy mivel tartozik önmagának, mivel nemzetének, hazájának, mivel a népnek, a melyre támaszkodik s amely nélkül senki el nem lehet. Tegye meg hát minden egyes, minden tényező a maga kötelességét, akár künn a föld barázdái között, akár a hivatalos asztal mellett munkálkodik, hogy a Mezőség életviszonyai úgy társadalmi, mint közgazdasági tekintetben oda fejlődjenek, hogy helyet kérhessünk és kaphassunk is a mi édes hazánk kulturális vidékeinek sorában! Nem szabad pihennünk, a munka élet, az indolentia halál! A Mezőségnek pedig élni, virágozni s népének ezáltal boldogulni és vagyonosodni kell!

Nagy Albert,
mócsi ev. ref. lelkész.

Szélgjegyzetek.

Mégegyszer a románok! Levelet kaptunk román kézből, a mely arra figyelmeztet, hogy legközelebbi számunkban a támadás, általánosságban nem jogosult a mezősegi románok ellen.

A „támadás” szó ellen tiltakozunk, mert mi csak egy többször tapasztalt társadalmi félszedségre és hibára kívántunk reámutatni, a mint ezt megteesszük más esetben is, tekintet nélkül nemzetiség, faj és vallásra. Célunk volt vele, hogy figyelmeztessük a románokat arra, hogy nem udvarias, de nem is loyális, — oly alkalmakkor is románul beszélni, a hol annak igazán nincsen semmi helye; — mert ez csak arra való, hogy a jó egyetértést és együttélést zavarja.

A megjegyzés másik részének a helyességét elismerjük. Többen vannak a románok között a Mezőségen, de itt Mócson is, a kik kifogástalanul viselkednek s a kik bírják is mindnyájunk tiszteletét, becsületét, sőt barátságát is. A kik bár hüek saját véreikhez, de a magyarság ellen nem vétnek, az ellen nem tüntetnek.

Ez az egész, a mit kívánunk. Oly kevés, hogy alig kevesebb a semminél. Es ezt méltán meg is követelhetjük, mert hazánkban oly előnyös helyzetben vannak a nemzetiségek, mint sehol a világon.

Menjenek csak el Németországba, s nézzék meg mit csinál a német a több, mint 3 millió lengyellel! Elvette kezükből a népiskolát, a katolikus egyház nyelvét s az iskolákban a sült lengyel tanulóknak még a vallást is németül tanítják.

De nem is kell ilyen messze menni példért. Menjenek el Romániába — a *csángó magyar falvakba*. Van vagy 10 község egymás mellett, a melynek lakossága szinmagyar s az ükapjuk is magyar volt. Ezeknek a román állam nem engedi meg, hogy magyar papot tartsanak, nem engedi meg, hogy az iskolákban magyarul tanítsanak. Így bánnak a románok a magyarokkal, pedig a csángó magyarok — voltak köztük, innen tudom, — hogy jó román alattvalók.

Hazánkban a románoknak román papjuk, román iskolájuk, román gymnasiumuk, román papnöveldejük van, a hol a magyar szó ritka, mint a fehér holló. Bárhová megy a román paraszt, bíróságnál, főszolgabíróknál, jegyzőnél, községi gyűléseknél, kereskedésekben, mindenütt románul beszélnek vele s elél anélkül, hogy egy egész életen át két szót magyarul megtanulnak.

Igy bánnak a magyarok a románokkal, s mégsem hü alattvalói e hazának.

Avagy lehet-e alattvalói hüségéről beszélni, a mig olyan dolgok történnek, mint legközelebb Bukarestben?!

S mi ezeket nyeljük le szó nélkül s elégedjünk meg az itthoni jezsuita hazafiságukkal, a mely abban áll, hogy verik a mellüket, hogy jó hazafiak, de jezsuita módra, magukban utána gondolják, — de román hazafiak.

Bukaresti dalosversenyeknek, nem lehet a magyarok részéről dicshimnusz a viszhangja; — s a „Dákó-Romániáért” tartott szent miséket, nem fizethetjük meg — hálás előismeréssel.

H I R E K.

Mocs, 1906. szeptember hó 29.

— **Előfizetés.** Bátorkodunk előfizetőinket felkérni, hogy szíveskedjenek előfizetési díjaikat beküldeni; azokat pedig, a kik előfizetni nem szándékoznak, kérjük, hogy a lap visszaküldése által, vagy más módon hozzák ezt tudomásunkra.

— **Möcs-vidéki takarékpénztár** igazgatósága ülést tartott szeptember hó 16-án, a melynek tárgya a vezérigazgató helyettesítése volt. Ugyanis Ugron György vezérigazgatónak teljes nyugalomra van szükség, hogy betegségéből felgyógyuljon, ezért kérte a szabadságolását. Az Igazgatóság ezt teljesítette is s helyettesül Gaál Jenő mócsi főszolgabírókat kérte fel, a ki azt el is fogadta.

— **Község-háza Mócson.** A mócsi község-háza ügye dülőre jutott. Ugyanis a múlt hét folyamán a község megvette a Winkler-féle házat, a hol jelenleg a járásbírószá van elhelyezve. A vételár 22000 korona. Mindenképen szerencsés választás, mert ezen épület legalkalmasabb a község-háza céljaira. A váróterem megfelelő gyűlésterem lesz. Az egyik oldalon lehet az Elöljáróság és az Anyakönyvvezető hivatalos helyiségei, a másik oldalon pedig a körjegyzői lakás. Az emeletet esetleg ki is lehet adni bérbe. Ide azonban csak akkor költözhetik be a község, ha a járásbírószá új épülete fölépült.

— **Esküvő.** Dániel Géza mócsi gyógyszerész, október hó 2-án vezeti oltárhoz Kolozson Malachovszky Máthé kolozsi gyógyszerész és neje Szenkovits Ilona kedves és szép leányát Ilonkát. Ez alkalomból, a midőn őszinte sajnálatunkat fejezzük ki a hü kártya, billiárd- és sakkpartner elvesztése miatt, egyben még igazabb szívből kívánjuk neki, hogy új élete boldog, nagyon boldog legyen.

— **Oktober hatodika.** Alig van évforduló a magyar történelemben, a mely érdemesebb és méltóbb volna az emlékekezetre, mint október hatodika, a magyar szabadság mártýrjainak a napja. Ha nem ülné orgiáit az önzés, a nemtörődömség, a szó — hazafiság — akkor e napon mindenütt, a hol magyarok laknak, magyar szívek dobognak, össze kellene jönni, hogy leróják a hála és a kegyelet adóját a magyar szabadság mártýrjai iránt, s hogy tetteiket felidézve, példát vegyenek tőlük, hogy miként kell élni és meghalni a hazáért. Eddigélé nem hallottuk, hogy történt volna bármely lépés Mócson vagy a Mezőségen, hogy a méltó kegyeletnek áldozzanak, ezért e helyen fölemeljük memortónkat és kérjük azokat, akik illetékesek, hogy tegyék meg kötelességüket.

— **Tűz.** Mező-Pagocsán, gr. Teleki László Gyula uradalmában, szeptember hó 23-án leégett egy malom, összes berendezéssel együtt. A kár 6000 korona, a tűz oka ismeretlen.

— **Fagy és hó.** Szeptember hó 26-án éjjel beköszöntött az első fagy s másnap délelőtt hó is szállingózott. Igazán kétségbeesítő, a mezősegi fa-drágaság mellett.

— **Vármegyei közgyűlés.** Kolozsvármegye törvényhatósági bizottsága október hó 10-én tartja meg rendes közgyűlését a vármegye-ház dísztermében.

— **Nagysármási piacok.** A sertésvész miatt a nagysármási heti piacok elmaradtak. A múlt hét folyamán a sertésvész megszűnt, a zárlat feloldatott s így a heti piacok újból megtartatnak.

— **Építkezések.** Nap-nap után újabb épületek emelkednek Mócson. Nem régebben Tordai János épített egy csinos házat az ovóda mellett, most pedig Grünstein Mór építkezik, s azonkívül a mellék ut-

czákon is építenek. Öröndetes jelenség, legalább megfog szűnni a jelenlegi lakás mizéria és — lakás drágaság.

— **Iskolai hírek.** A vajdakamarási és a visai iskolák építési költségeire, az E. M. K. E. a legközelebb megtartott igazgató választmányi gyűlésén 30000 koronát szavazott meg.

— Az aranykúti Emke elemi iskolához Vranai József okleveles tanítót nevezte ki a vallás és közoktatásügyi miniszter rendes tanítónak.

— **Zsuki lóversenyek.** Rendezi az Erdélyi Falka-Vadász Társulat. A versenyek szeptember 30-án, október 7-ikén és október 14-ikén tartatnak Alsó-Zsuk vasuti állomás mellett térségen. Ezen lóversenyek alkalmából Kolozsvárról Alsó-Zsukra és vissza, mérsékelt áru külön vonat fog közlekedni. Passe-Partout jegyek ára 3 napra való érvényességgel urak részére 20 kor., hölgyek részére 12 kor. Passe-Partout jegyek ára 1 napra való érvényességgel urak részére 10 kor., hölgyek részére 6 korona. Helyszínén váltott belépti állójegyek ára kocsin érkezők részére 1 korona. Helyszínén váltott trübinjegy ára kocsin érkezők részére 2 korona. Alsó-páholy 20 kor. Közép-páholy 12 kor. Felső-páholy 6 kor. — Program: Első nap, szeptember 30-án vasárnap. I. „Párdubitz” akadályverseny 1000 kor., Magy. Lovas-Egylet díja. II. Első oszt. állami ménék versenye. Vadászverseny. III. Br. Wesselényi Béla emlékverseny. Földmiv. miniszter s az Urlovas Szövetkezetének díja. Akadályverseny 2900 kor. IV. Másod oszt. állami ménék versenye. Vadászverseny. V. „Háromévesek versenye”. Sikverseny 1000 k., adva az Urlovasok Szövetkezte által. VI. Harmad oszt. állami ménék versenye. Vadászverseny. A versenyek kezdete d. u. 3/4 1 órakor. A versenyek között a 21-ik számú m. kir. honvéd ezred zenekara játszik.

— **A mócsi önkéntes tűzoltó egylet** tisztviselőit és parancsnokait a szeptember 12-én megtartott közgyűlésen megválasztotta és pedig mindegyiket egyhangúlag. Elnök lett Gaál Jenő főszolgabíró. Titkár: Müller János. Pénztárnok: Rossmann Samu. Gazda: Tordai János. Orvos: Dr. Deli Adolf. Ügyész: Dr. Hajdu Dezső. Ellenőr: Szabó József. Ig. választmányi tagok: Torday Sándor, Orbán Ferencz, Kovács Gerő, Csiky József dr. és Nagy Elek. Parancsnokságok: főparancsnok: Veress Gyárfás. Osztályparancsnok: a szivattyú csapatnál: Tordai János; mászó csapatnál: Nyárády Béla. Szakasz-parancsnokok: Schiller Henrik, Pál Márton, Bakó János, Bethleni Jenő, Kaiser György és Demény Géza. Trombitás: Molnár Zoltán. A közgyűlés utasította a főparancsnokot, hogy a szergyakorlatokat illetőleg 15 nap alatt szabályzatot dolgozzon ki és a gyakorlatokat még ezen év folyamán megkezdjék.

— **Orvtámadás.** Novoly községben a napokban Batyinas László ottani lakost, éjjel orvul megtámadták, botokkal addig verték, míg a földön elterült. Az ösmeretlen tetteseket a báldi csendörök ügyessége folytán sikerült kitudni s már föl is vannak a bíróságnál jelentve. Tettük oka, régi haragból származó boszu volt. Batyinas László súlyos sérüléseket szenvedett és ágyban fekvő beteg.

— **A kolozsvári egyetem megnyitása.** A kolozsvári egyetemen, szeptember 24-én üytötták meg az új tanévet. Kiemelendő momentuma volt az ünnepségnek Moldován Gergelynek, az új rektornak székfoglaló beszéde. Lelkemből öröndek — ugymond — hogy idejutottam, hogy erről a magas polcra is hirdethetem az igazságot, hogy Magyarországon csak egy tevékenységi irány bír jogosultsággal, az, mely állampolgárokat a magyar ideál felé vezet. Minden más nemzeti ideált, amit ezzel a magyar nemzeti ideállal a magyar

földön szembeállítanak, össze kell rombolni, mert az idegen nemzeti ideálok megteremtése és azok imádása nálunk hűtlenséget és lázadást jelent. Moldován rektor ezután rátért felolvasására, amelyben adatokat sorol fel a román pártorlétekről, hozzájárulván ahhoz a már is megcáfolt legenda lerombolásához, hogy a mai román nép és nyelv a dákoktól ered, holott kimutattatott, hogy a román nyelv a Balkánban született.

— **A kolozsvári színház ünnepe** Szeptember 7-én zárultak be a kolozsvári régi színház kapui, miután 85 évig hirdették benne a magyar kulturát. Másnap 8-án volt az új színház megnyitása, amely alkalommal Herczegh Ferencnek „Színház-avatás” és „Bujdosók” című alkalmi darabjai kerültek színre, — óriási hatást keltve. — Mindkét estéli előadás lélekemelő és fényes volt. Az ország minden részéből jöttek az ünnepélyre, s a meghívottak oly nagy számban voltak jelen, hogy közönséges halandó jegyhez sem juthatott. A napilapok közölték részletesen az ünnepélyt, azért nem tartjuk szükségesnek bővebben szólni róla.

— **Főuri vadászat.** Gr. Teleky Domokos tusoni és uzdiszentpéteri birtokán szeptember hó elején négy napig tartó vadászat volt, a melyen körülbelül 80 nyulat ejtettek el. A vadászon részt vettek gr. Teleky Géza és Bethlen grófok.

— **Amortisatios kölcsön.** Felhívjuk az érdeklődők figyelmét, hogy Kovács Gerő mócsi kir. közjegyző igen előnyös feltételek mellett eszközöl ki amortisatios kölcsönöket bekebelezésre. Magáért a közvetítésért és a kölcsön kieszközléséért semmi díjat nem számít és egyéb tekintetben is feltétlen megbízható és méltányos eljárást tanusít. A kik érdeklődnek a feltételek iránt, forduljanak hozzá, bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

— **A hét legjobb viczce.** Egy bájos fiatal asszonykának mutat az édes anyja verébtojásokat és kérdi:

— Találd ki Piroskám, hogy micsoda tojások ezek?

— Hát mi lenne? — Liba tojások... Nehány fiatal ember is jelen van, a kik óriási kacagásba törnek ki a menyecske tojás tudománya felett.

— Ugyan Piroskám, hogy mondhatol ilyent? — feddi anyja.

Az asszonyka elpirul, zavarba jön s hogy elszóllását korigálja, azt mondja:

— Hát kis liba tojások... A legjobb az, hogy igazán megtörtént és pedig — Mocson.

— **Vecsey Ferencz sikere.** Vecsey Ferencz hegedűművész, ki jelenleg nagy sikerrel hangversenyez Hamburgban, oly fényes ajánlatot kapott, amilyent művész még el nem ért. Ugyanis Jean Gault amerikai impresszárió 40 hangversenyért 240.000 koronát ajánlott föl neki. Vecsey elfogadta az ajánlatot. Előbb azonban magyarországi körutra indul. E körut befejezése után Vecsey Londonba megy az angol udvarhoz, ahová meghívást kapott.

Bíróság és Hatóságok.

— **A mezőszopori tkvi átalakítás** hi-telesítése körülbelül október közepén nyer befejezést, a midőn Torday Sándor járásbíró is hazajön s átveszi hivatalát.

— **Vizsgálat a bíróságnál.** A büntető adminisztrációt, az ügyész betegsége folytán, — Dr. Jeney Aladár alügyész szeptember hó 24-én vizsgálta meg a mócsi kir. járásbírósnál. Minden tekintetben rendet talált és elismerését fejezte ki a kiküldött alügyész.

— **Gyűjtőgatás** A mocsai ref. egyház egyik háza, a hol a harangozó lakott, — Szeptember hó 4-én viradóra leégett. Mind-

járt gyűjtőgatásra gondoltak, s a csendőrök azonnal megindították a nyomozást, a melynek az az eredménye, hogy letartóztatták: Kodrea Tódor mócsi lakost, a harangozó régi haragosát, a ki ellen igen nyomós gyanu-okok merültek fel, hogy a házat felgyújtotta. A csendőrök az ügyet áttették a bírósághoz, s Kodrea ellen folyik az eljárás gyűjtőgatás büntette miatt.

— **Telekkönyvi helyesbítések.** Nagy-Czég község telekkönyveinek helyesbítését július hó elején fejezte be a kiküldött bizottság. November hóban Budatelke községre kerül a sor. Legközelebb pedig Magyar-Szováth telekkönyveinek helyesbítését rendelte el az igazságügyminiszter, a mi a jövő év tavaszán lesz fogatosítva.

— **Kuglizás nem szerencsejáték** A kir. Curia mondotta ki legközelebb, egy adott eset alkalmából, hogy a kuglizás nem szerencsejáték. A ki a kuglizásnál elvesztett pénzt önhatalmilag visszaveszi, — lopást követ el.

— **Az erdőőrök fegyvertartási joga.** A belügyminiszter egy rendelete több szolgabírónak azt az intézkedését, hogy az erdőőrök csupán szolgálati és nem vadászfegyverrel lehetnek külön engedély nélkül ellátva s egyidejűleg elrendelték, hogy a vadászfegyverek, amennyiben azok a kitűzött záros határidő alatt golyós fegyverekkel fel nem cseréltetnek, elkoboztassanak. — megsemmisítette és elrendelte, hogy a felesketett erdőtiszteknek és erdőőröknek szolgálati fegyverükre nézve, szolgálatuk ideje alatt a fegyvertartási engedély évről-évre hivatalból megújíttassék.

— **Tűzrendészet.** „A tűzrendészet kezelése a közigazgatási Hatóságok által” cím alatt nagysolymosi Szabó Ferencz (lak. Marosbogáton) egy becses szakművet állított össze. Jól tudjuk, hogy egész Erdélyben mily elhanyagolt állapotban van a tűzrendészet és hogy a tüzek mily gyakoriak, épen ezért ajánlatos minden községi Elöljáróságnak megszerezni e művet, a mely 3 koronáért franco megrendelhető a szerzőnél Marosbogáton.

— **Állandó csendőrőrs Báldon.** Báldon eddig ideiglenes kirendeltség volt. A napokban a honvédelmi miniszter állandó csendőrőrsöt létesített.

— **Vizsgálat a közigazgatásnál.** Dózsa Endre alispán október hó elején fogja a mócsi főszolgabírói hivatalnál a szokásos évi vizsgálatot megtartani.

Közigazdaság.

Saját termésű bor elárúsítása. Eddig-élé a köztisztviselők, tanítók, lelkészek saját termésű borukat nem értékesíthették kis mértékben való elárúsítás által. Ha kértek is ilyenre engedelmet, mindenkor elutasították. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete ezen sérelmes állapot megváltoztatása végett fölterjesztéssel élt. A fölterjesztése a napokban jött meg a válasz, a mely szerint a köztisztviselők, tanítók és lelkészek saját termésű boruknak kis mértékben való elárúsítására szóló engedélyek iránti kérelmek, a lehető méltányos eljárásban fognak részesülni.

Gabonaraktár Marosvásárhelyt. Maros-Torda vármegye gazdaközönsége, a gaboná-árak csökkenésének megakadályozására, illetve ellensúlyozására megalapította a vármegyei gazdák gabonaraktár szövetkezetét. A raktár a beraktározott gabona árát a beraktározási tarifa szerint előlegként fogja kifizetni, hogy módot nyújtson a gazdáknak, miszerint terményeiket ne legyen szükséges bármily áron elveszteni, ha esetleg megszorulnak pénz dolgában.

Országos kiállítás Szegeden. 1908. évben országos kiállítást akarnak a sze-

gediek rendezni s ez iránt már meg is tették a kezdő lépéseket és megindították az akciót.

Szarvasmarhadíjazás Kolos vármegyében. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület Kolos vármegyei szakosztálya államsegítséggel és az állattenyésztő felügyelőség közre működésével ősszel négy járásra kiterjedőleg tart szarvasmarhadíjazást kisczardák részére és pedig: a mócsi járásra kiterjedően a mint már hirt adtunk is, Mócsón október 7-én, Gaál Gyula bírálóbizottsági elnökkel, a mezőörményesi járásra kiterjedően Mezőörményesen október hó 14-én, Velis Zoltán elnöklésével; a gyalui járásra kiterjedően Gyaluban október 21-én Lészai Ferencz elnöklésével; a tekei járásra kiterjedően Tekén November 4-én Dózsa Endre elnöklésével.

Kiállítás Tordán. A magyar ipar megismertetése és terjesztése céljából, a „Magyar védő Egyesület” október 1—6. napjai között iparmunka kiállítást rendez Tordán, a melyre eddig 360 résztvevő jelentkezett. Ugyanezen alkalomból a gazdasági Egyesület mezőgazdasági tárlatot tart, a melyen be lehet mutatni minden fajta mezőgazdasági és kerti terméket, gépet és eszközt, szarvasmarhákat, lovakat, sertéseket és juhokat. Térdíjat a kiállított tárgyak után nem kell fizetni.

Állatbetegségek miatti zárlatok. Mócsi járásban: lépfene: Magyar-Légen; juh-himlő: Magyar-Szováth; sertésvész: Alsó-zsuk. Nagysármási járás: lépfene: Uzdiszentpéter; veszettség: Uzdiszentpéter; juh-himlő: Meződomb, Tuson, Uzdiszentpéter; rühkór: Szászakna; sertésvész: Báld, Budatelke, Csehtelke; Mezőörményesi járás: sertésvész: Lompérd

Szerkesztői üzenetek.

Sz. F. Marosbogat. Legnagyobb sajnálatunkra más lapokban már megjelent cikkeket nem közölhetek. Szívesen veszek azonban olyan közleményeket, amelyek a mi Mezőségünket érdeklik, ill. érintik, mert elég nekünk a mi bajunk, a másokéval nincs időnk, sem kedvünk törődni. Könyvedet ajánlom; — hirdetéseket azonban csak díjazás mellett adhat közre a kiadóhivatal. Üdvözlét!

„Otta”. Szíveskedjék velem címét tudatni, — magánlevélben kívánok elbeszélésére vonatkozólag választ adni.

Orosz E. Apahída. A lapszámot elküldtük. Cikkeiket szívesen közöljük, amennyiben a Mezőséget valamennyire érdeklik.

Favevő. Kérése folytán közöljük, hogy a czegei fa ára ott helyben: egy öl száraz hasáb tölgy tűzifa és pedig 6 láb magas, 6 láb széles, 7 láb hosszú 12 korona; egy köbméter és pedig hossza 1 méter szélessége 1 méter, magassága 120 cm.: 2 korona.

Eladó tűzifa.

Több ezer köbméter és öl száraz, hasított tölgy tűzifa
☆ **ELADÓ, CZEGEN.** ☆

Értekezhetni gróf Wass Jenő erdő-kezelőségénél ugyanott.

Hirdetéseket

mérsékelt díjszabás, esetleg megegyezés szerint felvállal a

„Mezőségi Hírlap”

kiadóhivatala.

Nyomatott Adi Árpád könyvnyomdájában Maros-Vásárhelyt.

Dr. Hajdu József